

Verslag expeditie 2008 met m/z Margeja naar Polen

Traject Kostrzyn - Bydgoszcz.

Dag 22 Donderdag 22 mei 2008

Er staat zo veel water dat de kabbellatten gelijk staan met de kade. De radarreflector hebben we hier niet nodig en zou verwijderd kunnen worden. De reserve brandstof staat onder een groen kleed op het voordek in een lekbak.

Gisteravond na het eten en de afwas kwam Brigitte kloppen of we nog iets nodig hadden, want ze ging over een uurtje sluiten. Vandaag is het een katholieke feestdag (Fronleichnam) en in dit erg katholieke land is dat een officiële vrije dag. In de stad hebben ze processies. Brigitte ging vanmorgen met André naar Frankfurt Oder, boodschappen doen. We hebben contact gehad met Peter en Corrie (de half Nederlandse vrienden van Brigitte uit Duitsland), Corrie moet werken en kon dus vandaag niet naar hier komen. Al die overwegingen hebben meegeteld bij de beslissing om vandaag verder te gaan. We hadden Brigitte beloofd om onze country muziek op haar computer te zetten, dus we zijn met een (groot) stickie naar boven gegaan. Het is een hele klus geworden, Brigitte heeft een "crash" gehad en een nieuwe harddisk gekregen. Daar staan een hoop dingen niet op die op de oude wel stonden. Bovendien is de indeling anders geworden. Henk is dus een tijd met die computer bezig geweest. Uiteraard staat alles in het Pools op het scherm, Brigitte kan uitstekend Pools spreken maar lezen is iets heel anders en ons Pools is nu eenmaal niet zo best. Bovendien is het een Duits toetsenbord en die is toch nog weer net iets anders dan het Nederlandse. In ieder geval is Henk zo ongeveer een uur

22 km door het natuureservaat 'Narodowy Park'.

bezig geweest om die 1300 Country nummers overgespeeld te krijgen. Gelijk onze reispost aflevering 3 over gestuurd naar Nederland. Toen dat klaar was had Brigitte nog een goed idee. Ze vroeg of we Pools geld hadden. Ja, niet zo heel veel, maar toch. We zouden geld nodig hebben voor de sluizen en dat het liefst in afgestapt geld. Zij had haar kleine kas mee naar binnen genomen vanuit haar café en ze stelde voor om te wisselen. Ik klein geld en zij Euro's. Prima idee. Ik heb nu voor 30 Euro klein geld en zij kan vandaag boodschappen doen.

Om half 8 waren we klaar wakker en is Henk gaan varen. De snelheid is nog steeds gemiddeld ongeveer 5,5 kilometer - er staat een stevige stroming. De eerste 20 kilometer ging door het Nationale Park, een groot moerasgebied. Prachtige natuur, op verscheiden plaatsen sporen van bevervraat, zelfs een beverburcht gezien. Maar ook: verschrikkelijk veel muggen!

Na het Park om 11.20 even de kop op de wal gezet om aan land het kerkje van Oksza (km 22,3) dat we hier al de vorige keer gezien hebben op te gaan zoeken. Het is een echt oud kerkje, baksteen, maar helaas op slot. De ramen zaten te hoog om veel te kunnen zien. Hebben wel het idee dat het nog in gebruik is, er hing kerkelijke kleding. Na de middagboterham is Henk een tijdje "naar het lek gaan luisteren". Hij had mij al jaloers proberen te maken met de mededeling dat hij een ooievaar had gezien, nu kon ik hem toen hij weer boven kwam vertellen dat ik een zwarte wezel gezien had. Daarna ben ik ook nog even gaan luisteren.

Gemeerd aan een boomstronk en aan een nieuw anker.

We hebben besloten om nog voor Gorzow een oppertje te zoeken. We willen daar boodschappen gaan doen (brood is weer op) en liever niet in de stad zelf overnachten. Vorige keer te veel gezien: dronken mannen op de wal en "lieve jeugd" die je lijnen los willen gooien. Vorige keer hadden we zelfs de bescherming van het met een grote groep zijn, nu zijn we alleen. Liever overdag even daar aanleggen. Maar vandaag is dus alles dicht. Als we boodschappen hebben gedaan gaan we verder naar Santok. Daar ligt het goed en veilig maar er zijn weinig inkoopmogelijkheden. Toen we tegen half 4 dus bij (ongeveer) kilometer 45,5 een afgestorven boomstronk vlak langs het water zagen staan zijn we daar aan gaan liggen. Heerlijk dat dit schip zo gewillig is, het aanleggen ging heel rustig en beheerst. We liggen zo dicht bij de kant dat Henk zonder problemen van boord kon, maar ook zo veraf dat een ander er niet zo gemakkelijk op kan. Bovendien ligt de weg aan de andere kant van het water, aan deze kant is alleen op een afstand van ongeveer een kilometer een fietspad.

Dag 23 Vrijdag 23 mei 2008

Geweldig zoals wij kunnen slapen! Het was er zo heerlijk stil, zelfs van het water was heel weinig te horen. We lagen echt alsof we aan alle kanten vast lagen, terwijl we aan niet meer dan dat ene lijntje lagen. Er was een anker voor de boeg gezet, maar dat was waarschijnlijk niet eens nodig geweest.

Het was vanmorgen alweer windstil, licht bewolkt en zonnig. Het weerbericht had dat al voorspeld, voor morgen geven ze hetzelfde patroon aan.

Maar na het weerbericht van half 8 was Henk niet meer te houden, we voeren om kwart voor 8. Gorzow was nog ongeveer 10 kilometer, maar met de stroming was dat nog ongeveer 2 uur varen.

We waren dus om 9.45 bij Gorzow waar we aangelegd hebben. Er staat veel meer water dan vorig jaar. De kade is nog kort geleden overstromd geweest zo te zien, er ligt natte modder op de onderste trede van de trap. Met de fiets de wal op, een nieuw smeeroliefilter gekocht. Eigenlijk wilde Henk er wel 2, maar de zaak had er maar 1 meer. We zien ergens anders wel nog een te krijgen, anders kunnen we op de terugweg als we weer in Gorzow zijn het nog wel eens proberen. Huishoudelijke boodschappen gedaan ook: het brood is op. Natuurlijk kan ik wel in de wok een broodje bakken, maar dat vraagt erg veel gas en het is zo weer op (want Henk vindt dat LEKKER!). Dat is dus iets voor bijzondere gelegenheden.

Om 11.15 weer aan boord en verder. Alles ziet er fris en schoon uit, heel bekend ook. 13.45 Santok. Er stonden een hoop mensen op de kant, kennelijk waren ze al aan het wachten op de vloot die van Skwierzyna moet komen. Maar een van de wachtenden wist me te vertellen dat die pas tegen de avond hier zou zijn. We zijn aan de voorste paal gaan liggen, waarschijnlijk gaat de Kuna aan de kade liggen. De andere kleine boten kunnen achter ons liggen aan de andere palen. Even het dorp in gelopen om te kijken of de bibliotheek open is, maar die was alleen vanmorgen open. De meeste mensen in Polen hebben na de feestdag van gisteren een extra vrije dag opgenomen, hebben ze dus een lang weekend. Overal langs het water zag je dus ook nog steeds vissers zitten. Vissen is DE sport hier, bovendien helpt dat ook nog met het eten. Zo erg ruim heeft de gemiddelde Pool het niet.

We hebben uitgerekend hoever we tot nu toe gevaren hebben: 1027,5 kilometer.

Tegen half 5 kwam het Poolse schoolschip de W. Lokietek die we al onderweg gezien hadden, hier aan de palen liggen. Zij wachtten ook op de Kuna, gaan dan weer terug naar Bydgoszcz, daar hebben ze een feest. We werden aan de kapitein van de Lokietek voorgesteld, ook de burgemeester van Santok kwam er bij. De kapitein heeft het boek over de Poolse wateren geschreven, Henk wil aan hem vragen het boek te signeren. De kapitein nodigde ons prompt uit om ook te komen. We zouden dan vrije schutting krijgen bij de sluizen en bovendien ook nog 50 liter diesel extra. Of ze ook graag mensen naar hier willen laten komen!

We hebben de machinekamer van de Lokietek bekeken, volgens Henk ziet het er veel beter uit als aan boord van de Kuna. Het schoolschip vaart momenteel met een louter vrouwelijke "bemanning".

De arme zielen moesten de gangway, die hiervoor op de wal lag, een meter of 20 verzeulen. We wisten niet dat het de gangway van de Lokietek was, anders waren we misschien op een andere plek gaan liggen.

Tegen 7 uur kwam de rest van de vloot. De Kuna ligt langs de kade, daarachter de Barbarossa en de Aurora (allebei dus voormalige stoomschepen, tegenwoordig gewoon diesel), de kleine jachtjes liggen tegen de Lokietek en de Kuna, er liggen ook nog 3 langs de palen. Toen was er nog 1 kleintje over, die kon mooi bij ons langzij. De Duitsers zijn panisch van de zijwaarden, maar we hebben Reiner en Anne-Grete gerust gesteld dat er niets kon gebeuren. De Krabbe is een aardig scheepje, de bemanning is ook aardig. Ze hebben van ons geen last gehad, wij ook niet van hun.

Dag 24 Zaterdag 24 mei 2008

Om kwart voor 8 op, we hebben gisteren gehoord dat we tegen half 10 met de hele vloot naar het museum gaan. We waren dus ook netjes op tijd.

In het museum is nog steeds niemand die Duits praat, maar kapitein Hopfer van de Kuna vertaald wel iets. Wij hadden het museum al eerder gezien, ook veel gelezen over de geschiedenis van burchten zoals hier gelegen hebben. Op die manier kon ik de Nederlandse vrouw die met haar echtgenoot hier ook mee in de vloot vaart (schip Ellen) het een en ander vertellen. Zij spreken niets "buiten de pier", zijn voor hun communicatie afhankelijk van Duitse kennissen van ze die hun mee hebben genomen op deze tocht. Jammer dat ze op deze manier toch erg veel missen en zich ietwat eenzaam voelen. Ik heb me wat over de dame ontfermd, en haar iets over het type burcht en de diverse activiteiten die er omheen spelen verteld. Ze vond het erg interessant en waardeerde het zeer weer eens Nederlands te kunnen praten.

We kregen te horen dat we tegen half 1 bij de weg verwacht werden om met een bus naar een botanische tuin / arboretum te gaan. We zijn dus op tijd weer naar boord

gegaan en hebben wat gegeten. Karin en Klaus van de Andante zijn nog een wandeling gaan maken naar de toren boven op de rand van de eindmorene waar Santok onder ligt, zij kwamen pas na 12 uur weer terug. Die hebben dus niets gegeten, pas in het restaurant van de botanische tuin hebben ze een kleinigheid naar binnen gewerkt. De bus was betaald door de gemeente Santok, evenals de toegang tot het park. Prima bus trouwens, alleen werd hij door de wegen wel erg op de proef gesteld. Af en toe verschoven de ramen in de sponningen. Een vorige jaar hebben we gemerkt dat de hoeveelheid wegwijzers minimaal was, dat is nog niet erg verbeterd.

Het park is de tuin van een oud Pruisisch landhuis, Werner vertelde dat het slot voor 2 jaar nog zo ongeveer een ruïne was. Nu was het in ieder geval uiterlijk weer opgeknapt. Ook aan de binnenkant was er het een en ander gedaan heb ik gezien, want ik heb na de wandeling in het souterrain koffie gehaald. Het zag daar allemaal vrij nieuw uit. De koffiemachine was wel net weer stuk gegaan, er werd dus andere koffie geserveerd dan waarom gevraagd was.

Er was een rondleider in het park, maar wij zijn in de tuin opgetrokken met Werner (kapitein) en Melanie (maat) van de Aurora. Die hadden ook geen zin om in een kudde te lopen. Henk en Werner hebben uitgebreid technisch zitten / lopen de praten, Melanie en ik hebben ons geamuseerd met de plantjes. We hebben veel gemeen hebben we gemerkt. Met de bus ook weer terug. Dank zij de slechte bewegwijzering reed de Poolse chauffeur prompt verkeerd. Wat me opvalt is dat de dorpen nog echt agrarisch zijn (veel ruimte tussen de verschillende woningen), de steden lijken een verzameling dorpen. Het land ligt nog voor een vrij

groot gedeelte braak, er zijn nog behoorlijk wat stukken met oorspronkelijke begroeiing ook: veel bomen en struiken.

Goed uitgehongerd waren we tegen half 6 weer bij de boten terug. De eerste worstjes lagen al op de grill. Wij mochten mee doen, maar na 2 vrij vette worstjes hadden wij al lang genoeg. Voor iedereen was er een flesje frisdrank en een bier. Als men meer bier wilde ging dat voor eigen rekening. Hebben wij ook eens zo'n typisch Duits/Poolse feest mee kunnen maken.

Er was een bandje van 4 man die voor enige (vrij harde) muziek zorgde. Heel gezellig allemaal, maar wij zijn vrij snel naar boord terug gegaan: 't werd te koud en ik wilde m'n verhaal op kwijt. Voordat we met de barbecue begonnen hebben we eerst water gehaald (er waren 3 kannen leeg), en daarna ons schip verhaald. Morgen willen we om half 8 varen, de Lokietek komt ons later achterna. Zij kunnen nu eenmaal veel sneller dan wij en wij hebben geen zin om harder te varen als nodig is. Misschien valt de stroming op de Notec mee, maar we willen geen risico lopen. Henk heeft overlegd met de stuurman van de Lokietek en die vond onze overweging heel verstandig. We liggen nu dus naast de Aurora, die morgen later op de dag vertrekt. Ze gaan in ieder geval pas na de kerkdienst die op de Kuna wordt gehouden. Maar daarvoor moet er een pastor uit Berlijn komen. Gezien de toestand van de wegen is het de vraag of die op de afgesproken tijd er kan zijn. Een gedeelte van de vloot vertrekt dan ook, een ander gedeelte gaat eerst maandag en 2 schepen, varen met de Lokietek mee naar Bydgoszcz. Na de barbecue werden er t-shirts uitgedeeld, vaantjes en buttons. Er moest een foto gemaakt worden van de hele

vloot, ik kon de klompen niet zo gauw aan krijgen en kwam te laat voor de foto. Maakt ook niets uit, Henk stond er wel bij. Voor mijn gevoel hoorden we er eigenlijk niet bij, maar we zijn wel heel hartelijk in de groep opgenomen. Henk heeft op diverse schepen advies kunnen geven. Na de vakantie zullen we er ook nog wel wat van horen denk ik. Het e-mail adres is diverse malen overgenomen.

Dag 25 Zondag 25 mei 2008

Waren om half 7 wakker vanmorgen, zijn om 7 uur gaan varen. Dat is een half uur eerder als we gepland hadden, maar de zon scheen en dus was het niet erg. Er waren een paar anderen van de vloot ook al wakker, die hebben ons uitgezwaaid. De meeste mensen zullen nog wel in bed hebben gelegen.

Het eerste stuk van de Notec gaat door een moerassig gebied, de dijken die er langs liggen zijn op honderden meters afstand. Veel ooievaars en aalscholvers en nog meer kleine vogeltjes in het riet en de bomen, die zich trouwens niet lieten zien maar wel horen.

Ik heb me bijna de hele ochtend bezig gehouden met het herstellen van de rode kiel van Henk. Die is over de buik een beetje te krap geworden en vorige week een centimeter of 8 ingescheurd. Maar hij zit zo lekker en dus mocht hij eigenlijk wel gerestaureerd. Er is een stukje band achter gezet als versterking en de scheur is weer netjes dicht gemaakt. Het blijft natuurlijk wel te zien, maar de kiel is weer bruikbaar. Als we weer thuis zijn mag ik hem uit elkaar slopen en gebruiken als patroon om een nieuwe (iets grotere) kiel te maken. Tegen 2 uur waren we bij kilometer 188, de afgesproken overnachtings plaats.

Volgens zeggen moesten "de kleintjes" daar langs zij Lokietek. Henk constateerde daaruit dat er geen kade zou zijn waar aangelegd kon worden. Er bleken paaltjes op de wal te staan, maar ook stenen onder water. We hebben geprobeerd aan te leggen, maar de stenen hielden ons af. Toen zijn we aan de binnenbocht gaan proberen, daar liggen hier en daar wel stenen (hebben we gepeild), maar voor de rest eerlijke modder. Henk heeft het schip langs de kant gezet, ik mocht van boord springen. Kwam prompt in de modder terecht natuurlijk en verloor een klomp. Die bleef in de modder steken. Op een slof en een klomp verder. Eerst de klomp maar weer los gewurmd (goed zuigende modder), daarna met natte slof weer in de klomp. Door het riet en de bramen met de door Henk toegeworpen lijn om een boompje en weer terug. Henk heeft de loopplank weer op het zwaard en de wal gelegd en ik kon weer aan boord. M'n klomp schoon gespoeld, sok en slof op de mik te drogen gehangen. De binnenzool van de klomp ligt nu ook in de zon, die kan ook weer drogen. Sok en slof kunnen nadat ze gedroogd zijn en uitgeklopt gewoon weer aan. Om kwart over 2 lagen we dus aan de wal. We wachtten eerst even op de Lokietek (die volgens planning om 3 uur hier moet zijn), dan kijken we wel of we nog anders gaan liggen. Van mij hoeft dat niet, we kunnen redelijk op de wal komen, er ligt een weg vlakbij en de brug is ook niet ver.

Het landschap bij de brug over de 157 naar Coscimiek.

De Lokietek kwam tegen 4 uur in zicht, even later kwamen de 2 Duitse jachtjes er achter aan. De Lokietek merkte inderdaad aan de paaltjes, toen die goed vast lag mochten de Mia en Elisabeth langs zij komen. Daarna vroeg de dame van de Elisabeth ons langs zij te komen. Dat hebben we dus toen maar gedaan. Zij varen inderdaad sneller dan wij, ze waren pas na 11 uur vertrokken en hebben in 5u30 het zelfde gevaren als wij in 7 uur. Op het achterdek van de Elisabeth even nagepraat, als je de Margeja vanaf die hoogte ziet is het maar een buikschuiver. We hebben wel het oudste schip met de oudste motor.

Dag 26 Maandag 26 mei 2008

Om half 9 varen, d.w.z. de Lokietek startte de motoren, we hebben dat opgevat als "we gaan weer verder". We zijn onder de brug door gevaren en hebben even de kop op de wal gezet, konden we ze mooi langs zien komen nadat ze om 9 uur echt gestart waren. De sluis bleek een heel stuk verder te zijn, als we dat geweten hadden waren we zeker nog een stuk door gevaren. Nu moesten we harder varen als

we eigenlijk bedoeld hadden. De motor had er geen bezwaar tegen, maar de draaikolk in de tank wordt wel dieper.

Om 11 uur hadden we het konvooi ingehaald, ze lagen voor sluis 22 Kryz. Daar was kennelijk iets tussen de sluisdeuren gekomen, ze lagen te wachten. Net toen wij gearriveerd waren was het euvel kennelijk verholpen, de deuren gingen open. De geul naar de sluis moet zeer nauwkeurig aan worden gehouden, er ligt tegenover de damwand een enorme ondiepte. De Elisabeth had op de ondiepte voor de sluis gezeten. Bij ons ging alles gelukkig heel goed.

Het hele konvooi kon in een keer geschut worden, we zijn ongeveer 1,5 meter omhoog gegaan. De schutting duurde een half uur. Onderweg naar sluis 21 weer een aantal stengels rabarber onder de vloer vandaan gehaald, we hebben vanavond rabarber toe.

Een uurtje later lagen we al voor sluis 21 Drawsko, hier gingen we zo'n 2 meter omhoog en het ging heel vlot, binnen 20 minuten waren we er al weer uit.

Het hele gebied waar we hier doorheen varen is natuurgebied, we hebben onze eerste arenden gezien. Om kwart voor 2 waren we bij de brug van Wielen, we moeten hier aanleggen en wachten, want de sluis is in reparatie, zou om 7 uur weer draaien. We liggen dus weer naast de Elisabeth. Hebben besloten om eerst boodschappen te gaan doen, vanmiddag hebben we ons laatste brood opgegeten. Bovendien wilde Henk kijken of we ergens een redelijke kaart van dit gebied kunnen krijgen. Het schipperske van de Mia vertelde waar de winkels zijn in Wielen en die aanwijzing hebben we gevolgd. We hebben brood en groenten gekocht, een klein pannetje ter

vervanging van het pannetje dat afgelopen week ineens lek was, en zelfs een grote atlas met overzichtelijke kaarten van heel Polen. We kwamen dus zeer tevreden weer aan boord terug. We hadden de spullen nog maar net opgeborgen toen de buurvrouw aan kwam kloppen: of ik even mee naar boven kon komen, want er was iemand van de gemeente die ons welkom wilde heten. Deze dame vertelde ons in het Duits het een en ander over Wielen. Voor de oorlog was de Notec een soort grensrivier: ten noorden was Duits, ten zuiden was Pools. Er is in de oorlog veel kapot gegaan, daarom ligt er nu ook een nieuwe brug. Ze bood elk schip een katoenen tasje aan met een boek met oude ansichtkaarten van Wielen. De tekst is in het Pools (uiteraard), maar ook in het Engels zodat we het kunnen volgen. Heel leuk, we hebben haar hartelijk bedankt: bardzo dziekuje!

Om half 6 toen ik net naar beneden was gegaan om het eten voor te bereiden, was er ineens activiteit. Motoren werden gestart, we gingen naar de sluis. Goed, het eten dus maar even het eten gelaten, aan de ballen en lijnen. Naar binnen in de sluis ging gemakkelijk, de sluizen zijn groot genoeg om het hele konvooi er in te stoppen. Toen weer water inlaten, we moeten nog steeds omhoog. Te zien aan de sporen op de sluismuur zeker zo'n anderhalve meter.

Er kwam heel langzaam misschien 10 cm naar binnen, toen was het over. Het blijkt dat de stuw in reparatie is, ze hebben heel veel water weg laten lopen (o.a. daarom stroomde de Notec dus zo verschrikkelijk) om de dam voor de stuw boven water te laten komen. Er is gewoon niet genoeg water meer. We kunnen dus vannacht in de sluis blijven liggen. Volgens de kapitein van de Lokietek is er morgen als we tegen 9 uur verder gaan weer genoeg water. De burens van Mia en Elisabeth zijn bang dat er dan nog niet genoeg water is (zij steken 1,10 meter) en denken er over om weer terug te gaan.

Henk is na het eten naar de Lokietek gegaan met een stickie om te proberen via hun internetverbinding het laatste nummer van Info 20M te vangen. Janneke heeft dat dit weekend op het internet gezet, Henk is er erg nieuwsgierig naar. Op de een of andere manier is het gelukt, ondanks dat eigenlijk niemand er iets van snapte. Hij heeft een tijd met de kapitein zitten te praten (via de maat die Duits praat), de kapitein wil erg graag dat de hele vloot in Bydgoszcz komt. Kennelijk wil de gemeente aan de weg timmeren.

Als de twee Duitse jachten teruggaan hoop ik dat we de Lokietek bij kunnen houden, vandaag hebben telkens een hoe langer hoe meer achterstand opgelopen.

Dag 27 Dinsdag 27 mei 2008

Lekker rustig in de sluis geslapen. De burens van de Elisabeth hadden slecht geslapen, meneer maakte zich grote zorgen. Dan kan mevrouw vanzelf ook niet goed meer slapen. Arno van de Mia vond het idee door te gaan ook maar niets, volgens de kapitein van de Lokietec is Arno erg paniekerig.

Om kwart voor 8 werd er geklopt, we moesten de lijnen losser maken want het water werd er weer uit gelaten. Mia en Elisabeth gaan definitief terug. Ze wilden nog wel de Warta op om naar Posnan te varen. Dan zullen ze ook nog wel problemen krijgen, er zijn op die route maar heel weinig plaatsen om aan te leggen. De schipper van de Elisabeth weet niet hoe je "in het wild" kunt gaan liggen. Bovendien hebben we bij Brigitte een kaart van Norbert van de Helorca gezien (die had hem speciaal voor ons daar laten liggen) waarop hij een goede anker / aanleg plaats in Posnan had aangegeven. De "jachthaven" waar we vorig jaar gelegen hebben is er niet meer? Hoe dan ook, we hebben elkaar wederzijds "goede reis" gewenst. Om 8 uur waren ze vertrokken en was er een klein Pools sportbootje bij in de sluis gekomen. Dat bootje is gelijk weer door gegaan.

Om 10 voor 9 kregen we een sleeptros aangereikt, de Lokietec gaat ons in ieder geval dit pand tot de volgende sluis trekken. Als er dan te weinig water is om over de drempel bij de sluis is kan de Lokietec een beetje helpen. Zonder motor liepen we harder als gisteren: dik 6 kilometer per uur.

Om 10 uur waren we al bij sluis 19 in Wrzeszczyna. Er was geen enkel probleem met de waterdiepte. Op de ondiepste plekken stond 1,60 meter water! Na de schutting werd de sleeplijn weer uitgevierd. Kennelijk wil de kapitein ons beslist mee hebben.

Het gaat wel snel op deze manier, om 20 over 11 waren we sluis 18 (Rosko) al weer gepasseerd.

Ik zou net voor de middag boterham gaan zorgen om 12 uur toen we al weer voor sluis 17 (Mikolajewo) lagen.

Om 20 over 12 mocht ik dus echt met de boterhammen beginnen, we waren er weer door. Om kwart over 1 volgende sluis, nr. 16 (Pianowka). Vreemd, de deuren waren nog dicht. Andere keren stonden de deuren al open (de sluiswachters geven de "klanten" aan elkaar door).

Kennelijk was de sluiswachter met iets anders bezig geweest, nadat de Lokietec eens flink getoeterd had kwam hij hard hollend aan. Om 13 uur 40 waren we er door.

Om 2 uur afgemeerd bij de scheepswerf in Charnkow. De kapitein wilde tegen 4 uur achter de brug gaan liggen (dus een paar honderd meter verder), maar tot die tijd hadden ze middagpauze. Wij hebben van de gelegenheid gebruik gemaakt om diesel te halen, wat boodschappen te gaan doen en de stad eens te bekijken.

Toen we terug kwamen is Henk eerst eens op de brug gaan kijken waar de Lokietec eigenlijk lag. Als we nog niet weer

terug waren als ze verder zouden gaan, zouden ze gewoon Margeja naast het schip meenemen.

Ze lagen nog bij de werf, de maat vertelde dat ze toch daar zouden blijven liggen want het lag er rustiger dan aan de andere kant van de brug. Hier liggen we langs afgesloten terrein, na de brug is het openbaar en ze dachten dat de jeugd wel te veel interesse zou kunnen hebben.

We hadden onze boodschappen nog maar net opgeruimd, Henk had z'n hazeslaapje uit, toen de kapitein namens de burgemeester een tasje met informatie, een button en een halshanger voor een stickie. Leuk, de burgemeesters hebben het maar druk met ons.

De marina van Charnkow. Niets om aan vast te maken. Op de hoeken staan 2 betonnen paaltjes!

Toen we aan de maaltijd zaten, op het achterdek in de zon, kwam de maat vragen of we een stukje vertalen konden. Henk vond dat het heel goed kon, dat mocht ik doen. We hebben het eten en de afwas klaar gemaakt en zijn toen naar het schoolschip gegaan.

Het bleek dat de kapitein van plan was naar een congres over de binnenscheepvaart in IJmuiden te gaan. Of ik kon helpen om een e-mail te sturen aan de organisatie. Ik had gedacht dat ik iets in het Duits of Engels zou moeten schrijven, het kon dus gewoon in het Nederlands: lekker gemakkelijk. De kapitein heeft de e-mail verstuurd, morgen mag ik even via de telefoon informeren of alles op deze manier in orde is. We hebben in het kapiteinsverblijfje koffie gedronken en foto's bekeken. Ik heb ons boek gehaald en de kapitein heeft er een opdracht in gezet. Henk heeft aangeboden om de sleeptros van een nieuw oog te voorzien, maar dat was de eer van de maat te na. Dat wilde hij zelf doen.

Dag 28 Woensdag 28 mei 2008

Gisteravond toch maar weer de kachel aangemaakt. De dagen zijn prettig, maar 's nachts is het erg koud. Blij toe, het was maar 20° in de kajuit, toch op nog geen 3 meter vanaf de kachel. Buiten scheen de zon al volop om 8 uur, maar de temperatuur was pas 13°. Het is elke keer knoeien om de kachel aan te maken: bij het schoonmaken van de kachel is het stukje asbest dat onder in die kachel lag verdwenen. Henk heeft Waldek (de maat) al gevraagd of zij wat asbest hadden, maar dat was niet het geval. Nu is Henk naar de werf gegaan en heeft daar om asbest gevraagd. Geen probleem, er werd naar de uitlaten gegaan en hij kreeg zo een stuk asbest uitlaat isolatie (zo'n anderhalve meter) mee. Hij heeft er een decimeter af gehaald en dat in een jampot gedaan. Daarmee hebben we voor de eerst komende 50 jaar genoeg. De isolatie die we nu gebruiken verkrumelt en is daarmee de volgende keer dat de kachel aan moet worden gemaakt niet meer te gebruiken. Asbest verbrandt niet. Het is gevaarlijk spul, dat weten we, vandaar dat we het heel voorzichtig in een jampot gedaan hebben. Het grote stuk is gauw weer terug gebracht.

Om 8 uur is aan boord van Lokietek vlag ceremonie, de dames krijgen een heel sermoen vanmorgen. Ze moeten om 9 uur aan de andere kant van de brug zijn, er komen gasten aan boord. Waldek gaat aan de sleeptros een nieuw oog splitsen. Henk zag hem worstelen met een schroevendraaier en heeft een splitsijzer uit ons gereedschap gehaald. We hebben er nog stuk of wat meer, dus Waldek mag hem houden. Hij was er verguld mee, het is een mooi oog geworden.

Om 9 uur dus varen. De bakboordmotor die gisteren koelwater lekkage had, heeft nu helemaal geen koelwater meer. Waldek had dus iets uit te zoeken. Op 1 motor kan de Lokietek ook varen, alleen niet zo hard. Bovendien moesten ze dus gasten mee nemen, wij zijn alvast naar de volgende sluis gegaan.

De omgeving van sluis 15 Lipica

Bij die volgende sluis (nr. 15: Lipica) waren we om 10 uur, we hebben gewacht tot de Lokietek er ook was. Dat duurde een poos, want de gasten waren niet zo erg vroeg. Maar even voor 11 uur waren ze er, 20 minuten later waren we door de sluis. Het bleek dat het een groep uit Ujscie (waar we vandaag heen gegaan zijn) was. De bakboordmotor deed het nog steeds niet, we zijn rustig achter ze aan blijven varen. Bij sluis 14 (Romano) kwam een van de gasten bij ons praten, ze hadden een half uur pauze. Ze sprak een beetje Duits, ze verontschuldigde zich voor dat gebrekkige

praten. Ik heb haar vriendelijk verteld dat haar Duits veel beter was dan mijn Pools, dus waar lag het probleem. Ze was erg aardig, vertelde dat de oude mevrouw die op de sluis zat te kijken heel goed Duits sprak, zij bleek op de sluis te zijn geboren. Haar vader was ook al sluiswachter geweest, nu waren haar zonen hier sluiswachter. Na de oorlog mochten de Duitsers die dat wilden in Polen blijven wonen (en Pools worden), maar er mocht geen Duits meer gesproken worden. Dat was aan mevrouw te merken: ze was zeer spaarzaam met woorden. De Poolse mevrouw vroeg of we geen last van de muziek (levende muziek aan boord) hadden gehad. Wij voeren niet zo gek ver achter de Lokietek aan, maar hadden niets gehoord - en dat heb ik haar gezegd. Toen begon ze lachen en was het goed.

Henk is in de sluis weer eens naar de Lokietek gewandeld, ze waren net bezig om het impellerhuis van een nieuwe pakking te voorzien. Daar wilden ze karton voor gebruiken, op Henk's advies werd de nieuwe pakking uit een hoek van een oude kaart gesneden. Dat is watervast en werkt veel beter.

Toen ze de sluis uitvoeren werd de bakboordmotor nog eens gestart en kijk: er was weer koelwater!

Waldek kwam op het achterschip staan en begon met de sleeptros te zwaaien. We moesten dichterbij komen, en de sleeptros weer aan nemen. En daar ging het weer: zonder motor, maar met een snelheid van meer dan 8 kilometer per uur. Zo aan de sleeptros konden we inderdaad de muziek horen, maar het was beslist niet hinderlijk. Gisteren in Charnkow al gehoord dat het gebied waar we door zouden komen natuurgebied is, het is echt een prachtig parklandschap met veel dierenleven (we zien overal sporen van bevers) en bloeiende struiken.

13 uur 30 sluis nr. 13 Walkowice. Waldek kwam ineens bij de sleeptros om die los te maken. Ik kreeg de hele tros aan boord. Het bleek dat op de sluis een "Inspektor" stond (scheepvaart inspectie of van school?). De Lokietek wordt in ieder geval geïnspecteerd. Een half uur later gingen we de sluis al weer uit. Goed en wel de hoek om, kwam Waldek weer achter op het schip, hij wilde de sleeptros weer aan boord. Dat ging wat moeilijk omdat het ding zo zwaar is, maar het gelukte om hem over te gooien. Daar hingen we dus weer. Met ons op sleeptouw kan er sneller gevaren worden en hoeven ze niet op ons te wachten.

Een uurtje later was sluis 12 Nowe aan de beurt. Ik kan (en mag) zelfstandig de tros inhalen bij het aanleggen, Waldek komt niet eens meer kijken of het goed gaat. Natuurlijk gaat het goed, ik weet nog dat ik moet zorgen dat de tros niet in de schroef van de Lokietek kan komen (de tros is niet drijvend) dus moet hij zoveel mogelijk boven water blijven. Als er weer verder gevaren wordt moet die tros heel rustig gevierd worden, zonder onverwachte rukken. Gaat probleemloos als Henk onze snelheid goed regelt.

Om 16.00 uur werd aangelegd in Ujscie, de gasten gingen van boord die waren op hun thuishonk. Ik heb voor de kapitein IJmuiden gebeld om te informeren of de E-mail aan was gekomen en of het zo voldoende informatie was. Ik kreeg het een ander over het symposium te horen en kon daardoor nog wat meer informatie aan de kapitein geven. Hij was er best blij mee. Morgen moet er nog iets meer gestuurd worden naar IJmuiden, maar dat zien we in Naklo wel. De Lokietek neemt hier water in, wij gaan het plaatsje in (de mevrouw die op de sluis kwam praten: het is een oude stad en erg mooi) en hebben het winkelbestand geïnspecteerd. Valt tegen, het plaatsje valt ook tegen:

redelijk armoedig. Hebben wat informatie over Ujscie bij elkaar gesprokkeld en we konden waarachtig een filter kopen! Waldek vond dat het filter duur was, maar voor ons was hij erg goedkoop.

Henk heeft Brigitte gebeld om te vertellen waar we zitten en die wist te vertellen dat Norbert haar ook al gebeld had. Hij is nog niet naar de Mazuren, hij had problemen met sluis 11 dat is de sluis waar we morgen als 1e door moeten. Er schijnt daar gewerkt te worden (net als bij Wielen) en de drempel was maar 80 cm geweest. Hij ligt nu in Bydgoszcz. Als het lukt zijn wij daar over 3 dagen ook. Maar Norbert had aan Brigitte gevraagd om niemand meer "naar boven" te sturen. Als de Mia en Elisabeth nog in het konvooi waren geweest hadden zij dus beslist er niet langs gekund. Maar we zien morgen wel.

Dag 29 Donderdag 29 mei 2008

Zon vanmorgen (alweer!), maar veel wind waardoor het koud aanvoelt. 8 uur 30 varen, we hebben een lange tocht voor de boeg. Lokietek heeft weer gasten aan boord, oude Duitse schippers zo te zien en te horen, we werden in het Duits begroet. We varen vooruit, om de Lokietek de gelegenheid te geven de gasten aan boord te nemen. Als ze ons ingehaald hebben kan er weer gesleept worden. De kapitein is vandaag naar Warschau, Waldek fungeert als kapitein.

Varen door een hoogvlakte, gemiddeld 48-50 meter boven zeeniveau. Het is heel erg leeg, de dorpen liggen tegen de rand van de vlakte en dat is erg ver. Af en toe wordt er gras geoogst, soms zit er een visser. Tegen 11 uur kwam er een troep (ca. 20) kraanvogels over.

12 uur: de Lokietek heeft ons eindelijk ingehaald na 22 kilometer. De stroming is niet zo groot meer, we kunnen alleen varende meer dan 7 kilometer per uur varen. Even voor 2 bereikten we sluis 11 Krostkowo. Voor de sluis waren geen problemen, de gasten van Lokietek vertrekken weer. Hoe ze weer in de bewoonde wereld konden komen is me een raadsel, volgens de kaart zijn er zelfs geen wegen. Waarschijnlijk is er wel een of ander karrenpad. Kwart over 2 de sluis weer uit, boven de sluis was er weinig water. Dat wil zeggen: de Lokietek maalde een hoop modder omhoog, wij hadden weinig last. Een paar kilometer verder was het weer erg ondiep. De dieptemeter gaf 0.6 aan, d.w.z. 60 centimeter onder de opnemer. Dan is er dus nog altijd een paar decimeter onder het schip. Een kilometer verder hadden we zelfs grondberoering, te zien aan de kanten is er ongeveer 50 centimeter water dan

normaal. Bovendien is de Notec aan het dicht groeien, midden in het vaarwater zitten veel planten. Op een gegeven moment waarschuwde Waldek dat hij even af moest stoppen en achteruit slaan - hij had iets in de schroef. Dat was dus de reden dat hij zo langzaam voer. Na het afstoppen en achteruit slaan kwam er ineens een hoop planten naar boven drijven. Toen kon hij ook ineens 2 kilometer per uur sneller varen. Ofschoon het nog steeds ondiep blijft.

Bij ca. kilometer 58 werd veen afgegraven naast de rivier, het schroefwater van de Lokietek zit vol met zand, het is dus al weer erg ondiep. Kennelijk steekt de Lokietek dieper dan wij, wij hadden nergens last van. Onze dieptemeter gaf op de ondiepste plek 0.6 aan. Maar door al die ondieptes kwamen niet zo erg hard vooruit.

De ingang naar de sluis van Krostowo is helemaal aan bakboord.

17.00 uur vast gelegd in sluis 10 Gromadno. We blijven hier vannacht liggen. Het was de bedoeling om nog zo'n 14 kilometer verder te komen tot vlak voor Naklo, maar door al die ondieptes duurde het te lang. Morgen gaan we naar Naklo.

We lagen nog niet zo lang toen Waldek langs kwam met waarschijnlijk de overblijfsels van de barbecue van de Duitse gasten: forellen! Ik moest er 2 nemen. Henk houdt niet zo van vis, maar hij wilde toen ik ze in de pan opgewarmd had toch wel een stukje proeven. Hij heeft er een vrij groot stuk van gehad. In plaats van wat ik van plan was geweest hebben we dus vis gegeten. Henk heeft geïnformeerd ik mag straks even onder de douche aan boord.

Na de afwas ben ik daar dus even met m'n zakje met handdoek en shampoo heen gegaan. Een avontuur: in een

hokje niet groter dan het toilet thuis een toilet, wasbakje en douchebakje van 50 bij 50 cm. Geen gordijntje om de douche heen, alles wordt dus nat hoe netjes je het ook probeert te doen. Nergens een plek om je droge kleren op te kunnen hangen of neer te leggen. Terwijl er iemand doucht kan er niemand op het toilet. Er kwam dus ook prompt 2x iemand aan de deur. Ik heb maar zo snel mogelijk gedoucht en besloten dat ik m'n voeten wel bij ons zelf aan boord zou doen.

De uitgang van de sluis 10 Gromadno richting Naklo.

Dag 30 Vrijdag 30 mei 30 mei 2008

Alweer zon vanmorgen, niet zoveel wind als gisteren. Kapitein Nadolny is weer terug aan boord, of ik nog even naar de E-mail kon kijken. Niets aan de hand, ze zaten met de "disclaimer". Ik was prompt het woord voor belangrijk in het Duits vergeten, heb maar via via geprobeerd uit te leggen dat het niet belangrijk was. 8 uur 30 varen. Het toevoerkanaal naar de sluis is erg ondiep, verderop staat er ook al weinig water in de Notec. 10 uur 30 sluis 9 Naklo gepasseerd. Er waren 2 sluismeesters, compleet in uniform en met pet. Maar eentje was er iets de Duitse taal meester en kwam praten. Hij vertelde dat zijn broer op een schip uit Utrecht voer, 1 maand op en 1 maand af. Hij kwam aanzetten met info over Naklo plus een balpen. Henk vroeg natuurlijk naar kaartmateriaal over de Notec, toen kwam hij aan met een gemeentekaart. Dat was het enige wat hij had. Och, iets is beter dan niets.

11 uur waren we onder de verkeersbrug door bij Naklo. Direct achter de brug is de thuisbasis van de Lokietek, er werd dus aangelegd. Kapitein Nadolny kwam praten (met Waldek als tolk): hij vertelde dat we vanavond uitgenodigd

waren voor de avondboterham. Er zou een hoop "hoge druk" komen, de burgemeester, de directeur van de school, enz. Na de boterham zou er een soort kampvuur zijn. Natuurlijk doen we mee.

We hebben dus stante pede besloten om tussen de middag warm te eten: ik moet ook een beetje aan de vitamines denken en misschien is het wel een uitgebreide boterham, maar ik wil geen risico nemen. Bovendien heb ik nog een deel corned beef van eergisteren (zouden we gisteren opmaken) en dat moet zo snel mogelijk op want anders heb je kans dat het groen wordt. Na de afwas de fietsen op de kant gezet en naar de stad, op zoek naar brood want dat is weer eens op. Er zou een Lidl en een Netto zijn, maar we hebben een Biedronka gevonden. Maakt niet veel uit, brood en karnemelk hadden ze. We hebben onszelf getrakteerd op een uitgebreid ijsje, we hadden geen toetje gehad want de yoghurt was ook al op.

Al crossende door de stad dacht Henk op een gegeven ogenblik een toeristenbureau te zien, hij vroeg natuurlijk weer om een kaart. Het was geen VVV, maar het meisje dat ons te woord stond ging met ons mee naar buiten, nam ons mee naar een binnenhof en wees op een gebouwtje. Er stond iets "geo"achtigs op het bordje aan de muur. Het bleek een kantoortje van de landmetingsdienst te zijn. Ook daar weer gevraagd naar kaarten van de Notec. Een van de 2 aanwezige heren sprak een beetje Duits en die vertelde dat ze dat niet hadden. Maar, misschien was er wel iets waar we wat aan hadden. Hij ging weg en kwam terug met een paar topografische kaarten. Het waren kaarten van hier uit de buurt, maar de Notec stond er op, en zelfs kilometerpalen. We hebben in de praktijk maar hier en daar een kilometerpaal gezien. Heel mooi, er werden zwart-wit fotokopieën van gemaakt en die konden we meenemen, de originelen niet. Kosten: niets. We hebben ze heel hartelijk bedankt. Van dit stukje hadden we thuis niets kunnen vinden en de luchtfoto's op het internet waren vaag.

Langzaam maar zeker krijgen we toch meer informatie. Terug aan boord toegeven aan de vermoeidheid en even op het bed gaan liggen. Ondanks de hitte onder het voordekje in slaap gesukkeld, een uur later werd ik weer wakker. Toen stond Henk zich te scheren, hij wil er vanavond (en morgen in Bydgoszcz) een beetje netjes uitzien. We hebben zelfs de nette broeken uit de tas gehaald.

Dag 31 Zaterdag 31 mei 2008

Tegen half 8 waren zo ongeveer alle gasten gearriveerd. Een zeer gemengd gezelschap, kennelijk allemaal leden van

de Liga Morski, een soort zeegenootschap. Er was er 1 die wat Duits sprak en een oud-journalist sprak wat Engels. Hij wist een hoop van de geschiedenis van Polen, Lokietek was een Poolse koning die nog al klein van stuk was. Tegen half 9 werden we uitgenodigd aan boord van de duwbak die bij het schoolschip gebruikt wordt. Er was een echte kok aan het werk, we kregen een soort stevige goulashsoep vooraf. Daar was brood bij natuurlijk en er stonden grote schalen met kaas gerold in vleeswaar (ham) op tafel. Grote thermoskannen met koffie en thee en een hoop glazen. Uiteraard werden er toespraken gehouden, de journalist probeerde af en toe de "clou" te vertellen. Toen het eten eenmaal begon kwam ook de wodka op tafel. Journalist vertelde dat hij zelf alcohol stookte - kennelijk is dat hier toegestaan. Ondanks het weinige kunnen begrijpen was het een zeer gezellige avond. Tegen half 10 werd er een enorme hoeveelheid flessen met het lokale bier aangedragen. We hadden bedankt voor de wodka, maar het bier moesten we proeven. Het was nog lekker ook. Een nadeel van het altijd tegen 10 uur naar bed gaan: we kregen slaap. Dus toen zijn we naar onze eigen boot gegaan. We moesten elk een flesje bier meenemen. De meisjes van school hadden ondertussen toestemming gekregen om het kampvuur aan te steken. De bijeenkomst aan boord van de duwbak is nog lang door gegaan, we hebben er maar heel kort iets van gehoord. De gasten zijn aan boord blijven slapen, vanmorgen was de kok er weer om voor het ontbijt te zorgen. Wij zijn gewoon aan boord van ons eigen schip gebleven. Hebben net als de meisjes "schoon schip" gemaakt, zijn we tenminste netjes als we in Bydgoszcz aankomen.

11 uur zouden we gaan varen, het werd 20 over 11. Er waren weer gasten aan boord Lokietek, een aantal hoorden bij de Liga Morski, voor de rest was er veel "hoge druk": uniformen met erg veel strepen. Een van de meisjes fungeerde als bootsman, alle gasten werden "aan boord gefloten".

In eerste instantie op eigen motor weer gevaren, maar na sluis 8 en 7 gepasseerd te zijn kregen we de sleeptros weer aangereikt. Bij kilometer 27 kwam er een intercom bericht van Waldek: of we wilden helpen met de motor bij. Op die manier hoeft Lokietek niet zoveel te slepen. De snelheid viel snel terug, het werd erg ondiep.

Bij sluis 6 kwam de catering die aan boord Lokietek aan het werk was aanzetten met een aantal schaalpjes. Dat moesten (mochten) wij maar opeten, er was (natuurlijk) veel te veel. Er kwamen 3 schalen met vlees, een schaal broodjes en een schaal met gebak naar binnen. Ook werd er

nog om een pan gevraagd, dan was er nog soep ook.
 14.45 sluis nr. 6 gepasseerd, nog steeds erg ondiep water.
 Ik was bij het aanrecht om koffie te zetten en ineens kwam uit de afvoer een straal vies water omhoog. Dat gebeurt alleen maar als de snelheid nog te hoog is voor de diepte (of beter: ondiepte) van het water. Ik heb dat verschijnsel nog diverse keren gezien, het was echt stinkende modder. De spetters zaten om de wasbak heen, zowel boven als op het aanrecht. Dat bleef tot bij sluis 2; sluis 2 is al uitgebreid in Bydgoszcz. Volgens het programma zouden we om 4 uur in Bydgoszcz aankomen, we hebben om kwart voor 5 afgemeerd. We hebben een lekker plekje opgezocht in de schaduw van een oude wilg (we hebben hier eerder gelegen), een stuk van het feestgewoel vandaan. De herrie van de kermis hebben we liever niet. Bovendien was er in het echte centrum van het feestgewoel maar slecht aan te

leggen. Weinig plaatsen voor je lijnen en zo. We hebben Waldek verteld waar we lagen en waarom daar, daarna hebben we nog wat rondgewandeld en het plaatselijke VVV bezocht. Kregen de indruk dat de dames daar het wel prettig vonden een "echte" toerist als klant te krijgen. Er was een flesopener als promotieartikel voor de gasten, verder hebben we een hoop folders mee gekregen. Het plaatselijk museum zit in hetzelfde gebouw als de VVV, we hebben gevraagd of ze morgen open zijn. De dame achter de balie begreep het eerst verkeerd en wilde de zaak al open gooien, ze dacht dat we meteen wilden kijken. Dat was niet de bedoeling, we wilden eerst eten en uitrusten en pas morgen komen kijken. We waren welkom morgen. Op sluis 4 was er ineens een aantal mensen van T.V. Bydgoszcz, of ze een interview mochten houden. Vond ik wel goed, maar niet daar en op dat ogenblik. We hadden het veel te druk met het schutten, met al die kritische ogen op het bovendek van de Lokietek had ik het gevoel geen fouten te mogen maken. Na de maaltijd van soep, brood en vlees en de afwas stond er ineens de T.V.ploeg weer op de kant. Ik heb het beloofde interview gegeven en gepleit voor baggeren en hier en daar wat palen om aan vast te kunnen leggen. Als dat in orde zou zijn, zouden er volgens mij veel meer boot-toeristen kunnen komen. Polen is een prachtig land, al moet je er momenteel nog wel redelijk avontuurlijk voor aangelegd zijn.

We hebben 1264 km gevaren in 164 uur.

